

Od počátku 90. let minulého století Československo a později na něj navazující Česká republika deklarují svoji vůli stát se moderním demokratickým *právním státem*. Právním státem v této souvislosti pak rozumíme zejména stát, který je založený na svrchovanosti zákona. Mezi nejdůležitější znaky moderního právního státu nepochybně patří důsledná ochrana práv a svobod soudní mocí, kontinuita v právní regulaci společenských vztahů a také jistá předvídatelnost soudních rozhodnutí přispívající k právní jistotě občanů.

V právním státě je stát nejen tvůrcem práva, ale vzniklým právem je i vázán. Každá rozhodovací činnost státních orgánů musí být opřena o zákonné zmocnění, všechny postupy těchto orgánů musí být v souladu se závaznými procesními postupy upravenými v právních normách. Výkon státní moci nesmí zásadně omezovat práva a svobody občanů nad míru společensky nezbytnou. Platí, že občanu je dovoleno vše, co není zákonem zakázáno. Státní orgány však mohou zasahovat do práv a svobod občanů výhradně v mezích a způsoby, které jsou zákonem dovoleny a předvídaný.